

Najmanjše drevesce

(Božična pravljica)

Na pobočju nizkega hriba je raslo nekoč mnogo majhnih smrek. Zemlja je pobelil sneg, zato so trepetale od mraza. Vendar so bile vesele, še smejale so se in pele; vedele so že namreč, da pomeni sneg tisti čas, ko se bližajo lepi božični prazniki. Takrat jih bodo izkopali iz zemlje in odnesli v tople sobe, kjer jih bodo okrasili z bleščečimi darovi in svečicami in kjer bodo veseli otroci plesali in skakali okrog njih.

Čeprav je bril oster veter, so bile vse smrečice vesele; le ena je bila videti zelo potrta in žalostna. To pa ni bilo nič čudnega, zakaj bila je zelo majhna, zaostala v rasti, kriva in prečudno zvita, kakor ubogi grbasti deček, ki je prodajal na oglu časopise. Odkar se je spominjala, so se njene tovarišice zaradi tega norčevale iz nje. »Tebe ne bodo nikoli izbrali za božično drevesce,« so govorile, »ti majhna, zavita stvarca.« Bleščale so v sončnem svitu in se tresle od zaničljivega smeha.

»Na kaj pa gledajo, ko izbirajo drevesca?« je ponižno in hrepeneče vprašala najmanjša, ki so jo zaradi njene neravne rasti imenovala Božico. Ničesar si ni bolj želela kakor to, da bi smela biti božično drevesce in da bi bila, kakor je slišala pripovedovati, spravljena v lepi, topli sobi.

»Izberejo vedno samo velike in ravne; in prav letos smo me izredno lepo raščene in večje, kakor so bile naše lanske tovarišice.«

»Kako to, da rastete tako ravno in visoko?« je boječe nadaljevala najmanjša.

»Držimo se pokonci, ne bojimo se nobenega mraza, trudimo se in nazadnje zrastemo... a ne kakor ti, ki stojiš vsa v dve gubi in povešaš glavo.« Ko je to slišala, je poskušala tudi Božica, da bi se malo zravnala.

Z vsó silo se je vzbočila, z vsó močjo je silila s koreninami globlje v zemljo, ki naj bi ji pri tem pomagala. Toda vse je bilo zaman. Ko je bila še čisto mlada, jo je zadela nesreča, da je hudobna čarovnica Vihra sedla nanjo in jo skrivila. Zato ji ves trud ni mogel pomagati, da bi bila ravna. Začela je točiti bridke solzice, ki so tekle toliko časa, da so celo njene veje pričele izgubljati lepo zeleno barvo in postajati sivkaste.

Toda neko noč, ko so vse sovrstnice trdno spale, je uboga, zaničevana smrečica videla čudovite reči. Najprej je nenadoma zrastle iz tal kroglja nenavadno zelene svetlobe. Več majhnih rjavih in belih zajčkov, ki so se podili ob luninem svitu in ki so to videli, so hitro pobegnili. V sredi zelene svetlobe pa se je prikazalo tako lepo smrekovo drevo, kakršnega Božica še nikdar ni videla in si ga tudi predstavljati ni mogla. Vse je bilo iz samega zlata in na gosto pokrito s cvetjem in sadjem, pestro, kakor da je sestavljeno iz samih dragih kamnov. Drevo je imelo na vrhu lepo človeško glavico z mehkim, smejočim se obrazom. Veje so bile spremenjene v roke in v eni izmed njih je držala prikazen zlato čarovniško palico. Čudovito drevo pa ni stalo pri miru, ampak se je vrtelo in sukalo kakor deklica v nagubanem krilu. Naenkrat je drevo spregovorilo: »Jaz sem mati vseh dreves. Kdo me tukaj potrebuje?«

Smrečica Božica je brez sape čakala, da se bo kdo oglasil — sama se namreč ni upala odgovoriti. Toda nobenega odgovora ni bilo od nikoder. Čez nekaj trenutkov je čarobno drevo zopet spregovorilo:

»Jaz sem mati vseh dreves. Ali me nihče ne potrebuje?« Zdaj šele se je zazdelo Božici, da je to najlepša prilika. Opogumila se je in spregovorila: »Jaz, jaz te potrebujem!« »Kdo govori?« je vprašala kraljevska smrečka. »Jaz — Božica!« je zastokala najmanjša smrečica.

»Kaj je s teboj, Božica?« jo je ljubeznivo vprašalo drevo.

»Ne morem rasti kakor druge, ki bodo smele biti božična drevesca. Tudi jaz si to srečo tako želim, a vem, da bom morala ostati tu sama v mrazu in samoti.« Ko je to izgovorila, jo je začel daviti jok, da bi si bila morala takoj obrisati nosek, ako bi ga imela.

»Kako naj ti pomagam?« je zopet vprašala prikazen.

»Prosim te lepo, naredi me veliko, visoko in ravno kakor so druge!« je odurnila Božica.

»Ali bi bila rajši največja in najlepša ali najbolj ljubljena?« je nadaljevala kraljica dreves.

Božica je pomislila, a samo za trenutek, nato je plašno, a vendar odločno odgovorila: »Rada bi bila najbolj ljubljena.«

Čarobno drevo se je nasmehnilo. »Tako bodi!« je rekel glas. Nato se je mati dreves trikrat zavrtela in se pri tem spremenila v zlat oblak, ki ga je obdajala zelena svetloba, ter izginila v zemljo.

Drugi dan je bil božični dan. Na hrib so — kakor vsako leto — prišle cele trumě ljudi izbirat smreke za božična drevesa. Nekateri so se pripeljali z vozom, drugi so prišli peš. Med njimi so bili bogati in revni, a vsi so hoteli imeti velike in lepe smreke. »Jaz hočem to . . . jaz hočem to,« je bilo slišati po hribu, dokler ni bila navzlic dogodkom prejšnjega večera Božica prepričana, da jo bo tudi letos zadela ista usoda kakor druga leta. Komaj je spravila skupaj toliko poguma, da ni na glas zajokala.

V tem trenutku pa je ugledala pod hribom avto in v njem ljubko deklico. Bila je milega obraza, skoro podobna prikazni prejšnjega večera, le izraz v obrazu ji je bil žalosten in na potezah se je poznalo, da trpi bolečine. Poleg voza je stal velik gospod in čakal, da bo deklica spregovorila.

»Nobene ni take, ki bi mi ugajala, oče!« je rekla. »Vse so velike, močne in — zdrave. Spominjajo me na dečke, ki se lahko kepajo, jaz bi pa rada bolj meni podobno smrečico!« Naenkrat pa je vzkliknila: »O, pogledj,

poglej! Tam stoji ena, čisto sama zase, — kako je ljubka! Vsa je zvita kakor kakšno japonsko drevesce in tako majhna, da bi jo lahko sama držala v naročju. Le tisto hočem!«

Gospod je šel k smrečici Božici in jo z majhno lopatico izkopal s koreninami vred. Vse njene tovarišice so začudeno in neverjetno gledale, ker so se zavedale, da jih morajo posekati, ako jih hočejo vzeti od tod. Božice pa ni bilo treba posekati, ampak so jo samo narahlo dvignili iz zemlje. Ko je gospod položil najmanjšo smrečico deklici na kolena, je tudi ta razumela. Deklica je bila hroma; eno nogo je imela v okovju in poleg nje je slonela bergla. Ubožica se je ljubeznivo nagnila k smrečici: »Vidiš, nikoli nisem bila kakor drugi otroci, zato sem tudi takoj vedela, da tudi ti ne moreš biti kakor druga drevesa. Zato te imam še mnogo mnogo rajši. Posadila te bom v lonček iz modrega porcelana in tako boš ostala za stalno pri meni. Čeprav ne boš rasla, te bom ljubila vse življenje. Vsako leto o božiču te bom okrasila z najlepšimi darovi, kar jih je dobiti, in nikoli te ne bom vrgla na smetišče, kamor bodo kmalu prišle vse tvoje sovrstnice . . .«